

Tenger!!!

„A négy barát precízen végigjártán
bárról bárra a Via Nomentánán...”

Soós Zoltán – magyar író- és költőtársakkal – 1964-ben „beszabadulva” a kapitalista Rómába, tágra nyílt szemmel és nyitottsággal vette birtokba az Örök Várost. Külön ciklus mutatja be az apró eseményeket, hangulatokat, látványosságokat. Képszerűen jelenik meg az olvasó előtt az utca, a tenger, az újonnan szerzett barát, Gino és társai, de mosolyra készíthet bennünket a kommunikációra éhes, ám az olasz nyelvet nem beszélő költő furcsa „beszélgetése”. (Még jó, hogy Baranyi Ferenc költő – olasz szakosként is – a segítségére sietett nem egy esetben.) Mindenesetre Soós Zoltán – társaival egyetemben – lubickolt ebben a „római vakációban”, és fényképszerű lenyomatát adja ennek a kirándulásnak.

TENGER!!!

A Tenger! – nyögtünk a gyönyörtől,
Tenger! – dadogtunk boldogan;
mint a madár, ha ég felé tör,
vagy csorda, mely vízhez rohan.
(Komótosan learaszoltunk
a mellvéd mögötti koszos
partsávra – tudván, ez a dolgunk,
s most lelkesedni ildomos.)
Többen fürödtek! – ó, a bátrak!
– kuncog az olasz csődület –
majd dideregve partra másztak
és nyalogatva bőrüket:
sós! – mondták – jé, hát sós a tenger!
És sós a bőrünk is – nahát!
S mi figyeltük nagy tisztelettel
a bátor sprintelők szavát.
Majd *tenger*-szép nagy ötlet támadt:
guggoljunk a fövényre, és
cipőt le, föl a nadrágszárat –
s megannyi bőrkeményedés
és lúdtalp dalolt: hát van isten
Rómában is – ki mondaná!?
S bokáig érő *tenger*-vízben
vonult a nép föl és alá.
Barátaim! Ti drága társak!
Érzitek-e a végtelen
igézetét? – így kiabáltak

a költők, – s feleltek is: igen!
Ennyi szép jelző egy bokorban;
lelkesedtünk: „Szép! Szébb! Remek!
Óh, ha Petőfi látta volna!...”
S áztak csendben a tyúkszemek.

(1965)

FIRENZEI MADONNA

Emlékeztek még? hogy vonaglott! – lomha
szempilláján jó ötdekányi festék;
firenzei kis utcai Madonna
autós pofáknak árulta a testét.
Mi torkig telten templommal, szoborral,
spagetti-kórtól megrokkant gyomorral
figyeltük őt, s ez első ízben látott
így színpompásan rothadó világot.
Mögöttünk épp egy rém-film oktatott
a fojtogatás szép művészetére,
s csoda-sztriptízárról suttogott amott
egy rekedt hang – potom ezer a bére...
Csak őt figyeltük mindenekfölött,
a csitri-ringyót, ki fásultra-csókolt
testével *menő* társnői között
oly esetlenke, oly szánnivaló volt.
– Böködtük egymást: menjünk közelébb,
de orrunk előtt sikított a fék;
gyors alku, és a kis Madonna elment,
modernül, autón *csinálni szerelmet*.
S hogy zavarunkat magyarázni kezdtük,
mi mást találtunk mentegető érvnek:
„Bár *lírikusként* jöttünk volt ki, merszünk
lett volna: – *líránk* bizonyult kevésnek...”

(1965)

HULIGÁNOK PUSZTULÁSA

Rekviem

Talán Gino vagy Rigoletto
mesélte el, hogy nem oly régen

megvadultak a huligánok
Róma egyik kerületében.

És szaporodván, mint a nyulak:
– bűnük közerkölcsi volt főleg –
leteperték – ha arra jártak –
brutálisan a *szende* nőket.

A közvélemény felsikoltott:
oda a becsület, a *lányság*;
és módfelett tanácstalan volt
a római főkapitányság.

Kihirdették: e vad környéket
a turista – míg jó a dolga –
elkerülje, mert *szűzességét*
a Hivatal nem szavatolja.

Hírlett még, hogy eme intelmet
külföldi lapok is közölték;
és ettől kezdve rémült *férfi*-
sikolyoktól zengett a környék:

luxuskocsin, s busz-karavánnal
jöttek a sóvár öreglányok –
és kilenc szörnyű éj után mind
kipusztultak a huligánok.

(1965)

SZÉGYEN

„Ej, ej, a nyelvekhez olyan buta vagy, fiam,
mint egy ágyú.”

(Volt latin tanárom intelmeiből.)

Igen, uram, ön szerint szörnyű szégyen;
hisz önnek három váltott nevelőnő
passzírozta a fejébe a nyelvet,
hogy majd a szépreményű úri gyermek
gyártulaj, bankár – nota bene – költő
legyen. (Vagy botcsinálta forradalmár.)
Igen, uram, önnek *ez* szörnyű szégyen,
hogy ott, az olesó penzió-szobában
– amíg a kósza barátokra vártam –
körébe álltak, magyarázva négyen.

Két férfi, két nő: s előbb piánóban,
majd fortissimo - mindenféle nyelven
szóltak? – daloltak!: négytagú dalárda –
és én meghökkent, tétovázó, árva
magányos madár, mit tehettem, nyeltem.
Majd kezüket az ég felé dobálták:
hát feldobáltam én is – tiszteletlen,
idegen-nyelvben-bús-analfabéta –
s hajdúsági dialektusban, méla
daccal csupán az istent emlegettem.
Legyintettek – én szintúgy – s elvonultam,
s hogy átváltottam szemérmes galoppba:
elátkoztam a közmondásos gólyát,
hogy testemmel az istenverte pólyát
miért nem úri környezetbe dobta.
...Ma sem tudom, bár *fojtogat a szégyen*:
annyi erővel mit is kiabáltak?
hogy maradjak ott, mint házi kísértet?
hogy én vagyok-e Makariosz érsek?
vagy miért mosok estelente lábat?...

(1965)

CONQUISTATORI

Újabb csapás az imperialistákra

Higgyétek el: szelíd szomjtól vezetve
keltünk útra Rómában aznap este,
hogy lehörpintsünk néhány pofa bort.

A négy barát precízen végigjárván
bárról bárra a Via Nomentánán:
lehorgonyoztunk, ahol kocsmá volt.

Kis *trattoria* meghitt hűvösében
hevertünk el – nyugati módra – éppen
mint neorealista filmekben

a banditák egy új hirigre várva.
Rángatóztunk egy brazil csacsacsára,
– bömbölt a zenegép – ám hirtelen

„conquistatori” – sziszegte egy áldott
olasz, szeméből vad undor sugárzott:
hogy homlokunkon menten fél-kövé

gyöngyök teremtek; Jenki-*hódítóknak*
nézett bennünket, éle volt a szónak,
„arcunk szobor lett” és „lábunk gyökér”.

De felocsúdtunk: buzgón mérlegelve
ez égből pottyant fegyvert, mit az elme
ha bölcsen forgat, *szörnyű* pusztítást

végezhetünk – a Jenki hírért rontva:
s *yes! yes! oké! boy!* – így randalírozva
végigjártunk egy sor *trattoriát*.

(1965)

MAGÁNY

Testvéreim, ma sírtam!: –
mert láttam a *magányt*.
Mint prézli a fasirtban,
egymás mellé darált

kocsik, kocsik a téren:
háznyi autó-csodák,
halk alkonyati fényben
vártak órákon át.

S ott állt! ott állt a drága,
a gép-tengerbe zárva;
– zokogj, te gyatra lant! –

ott állt – lenézve mélyen,
szánalmasan, szegényen:
egy kis... magyar... *Trabant*.

(1965)

FOGADOTT GYERMEK

Négy éve múlt: két perces bányász
derűs szívvel fiává fogadott;

szigort ígértek háborúban eltűnt
derék apámnak, majd megünnepeltük
decis kisüstikkel e nagy napot.
– Perecestől hosszú az út Rómáig,
mégis egy rövid éjszaka alatt
– kis kocsmában, a Via Nomentánán –
újabb apával lettem gazdagabb.
– Borostásan, mézfoltos overálban
ült le közénk, megsejtve, hogy Kelet
fiai volnánk – s öt percet ha töltött
közöttünk: már mint régi ismerősök
beszélgettünk – egyelvű emberek.
Az asztalunkra mogyoró került és
fonott-hasú üvegekben tüzes
olasz bor, majd az életét mesélte,
Titta, a kommunista kőműves.
Sztrájk. Tüntetés. Háború, – s hadi árvát:
derűs szívvel fiává fogadott,
szigort ígérve háborúban eltűnt
derék apámnak, majd megünnepeltük
– pálinka nem volt – borral e napot.
– Majd harcos, ékes szózatot intézett
az olasz néphez Baranyi Feri,
és elpilledten megnémult (a bortól,
vagy, hogy ne kelljen fordítani neki?)
– Ropogtattuk a mogyorót, akár ha
világokat tördelnénk szerteszét;
szavunk szakadt, bár kedvünk nőtt a borral:
s nézett *szülém*, szomorú, szép mosollyal,
mint *apanyelvén kuka* gyermekét.

(1965)